

Paagjældende ville ønske at have deres eget Bedehus, selv om de fik Afgang til et andet Sted. Jeg vil sige yderligere til, hvad det nævnte Medlem tilbøds ogsaa bemærkede, at Forslaget har faa meget mindre Betydning, som Tilvæbringelsen af et Bedehus ikke kan bringes op til en saa overordentlig stor Byrde. Det er da ogsaa i Dag blevet omtalt, at Bedehuset under alle Omstændigheder er det, som vil vil skaffe mindst Besværlighed. Ved altsaa at vedtage et saadant Forslag som dette vil man langtfra have naaet det, man egentlig vilde naae, og Opfordringen til at gaa endnu videre vilde altsaa endnu i fuldeste Maal være tilstede. Det blev jo ogsaa fremhævet fra forskellige Sider, at selv om man gif dette Skridt med, var man dog et godt Stykke fra, hvad man egentlig vilde; thi man sagde med en vis Føie, at denne Frihed havde ikke Noget paa sig, naar den skulde betales paa den Maade, som sker, naar man ved Siden af at yde Bidrag til Sognekirken og Præsten skal udøve Beføstningen ved Valgmenighedens Danelse; først naar man ydede dem behørig Støtte i saa Henseende, kunde man sige at have naaet til Frihed. Det er — som sagt — en Tankegang, som jevnlig kommer frem ved slige Leiligheder, og som gjør, at der er mindre Tilfredsstillelse ved at forsøge — naar i Dvrigt ikke Grundene tale afgjørende derfor — at gjøre Forandring i en Tilstand, der som den bestaaende har viist sig gavnlig og uden skadelige Følger. Man maa altsaa ikke slaa sig til den Tro, at man ved at vedtage det foreliggende Forslag virkelig vilde naae et Standpunkt, som kan siges at være tilfredsstillende, men man vil tværtimod meget snart bagefter komme med de yderligere Krav, jeg nu har gjort opmærksom paa. Naar jeg nu skal blive staaende ved det Forslag, som nærmest er Gjensind for min Betragtning, Forslaget under Nr. 2, maa jeg sige, at foruden at der ikke for mig har været nogen væsentlig Opfordring, da Loven kom frem, til at komme med et saadant Forslag, maa jeg tilstaa, at jeg trods Alt, hvad der er blevet udtalt — og jeg har med Opmærksomhed fulgt det baade i dette og det andet Thing — ikke er kommen til nogen Erkjendelse af enten dets store og indgribende Betydning eller dets fuldkomne Nødvendighed. Med Hensyn til dets uskadelige Beseffenhed, som man fra flere Sider ogsaa i Dag har gjort gjældende og som oftere er fremhævet ved andre Leiligheder, skal jeg indrømme, at det vilde være besynderligt, om man ikke maatte finde det ønskeligt, at de Kirker, som vi have, bleve benyttede saaledes, at man der samlede til forskellige Læder og saa ofte som muligt, saa at Menigheden kunde føle sig opbygget og styrket ved en saelles Menigheds Gudstjeneste. Derom maa vi jo Alle være enige, og jeg tror ogsaa, at det maa indrømmes, at der netop i den sidste Tid i saa Henseende er sket en ganske overordentlig

Fremgang fra den Tid, som vistnok de fleste af os erindre, og som ikke ligger saa langt tilbage. Jeg tror, at forskellige Omstændigheder have bidraget dertil, men jeg tror ogsaa, at det maa erkjendes, at det er Bestemmelser, som ere udgaaede fra Lovgivningsmagten og altsaa ogsaa fra Kirkebestyrelsen, som have aabnet og lettet Afdgangen til Kirkerens Benyttelse, og at baade Loven om Sognebaandets Løsning og den ofte omtalte Lov af 25de Marts 1872 maa siges at være Led i saa Henseende. Jeg vil, da der netop af den ærede Rigsdagsmand, der før havde Ordet, (Somme) er blevet rettet et ligefremt Spørgsmaal til mig, som staar i Forbindelse med denne Sag, om hvorvidt Meningen af § 5 i Loven af 1872 var den, at Valgmenighedsmedlemmer ligesom Sognebaandsløbere maatte have Ret til at vælge, hvilken Præst de vilde, til at udføre de Handlinger, som ere omtalt i Paragraphen, strax bevare Spørgsmaalet for ikke senere at glemme det. Jeg svarer med et bestemt: Ja der er vel for en Tid tilbage, kort efter at Loven blev given, reist Spørgsmaal i saa Henseende, og Kirkeministeriet har udtalt sig noget tvøvlende, navnlig med Hensyn til den Del af Valgmenighedernes Medlemmer, der saa at sige hørte med til at konstituere disse, nemlig dem, der boede indenfor 1 Mils Omkreds, idet man mente, at deres Forhold maatte blive et andet, da de neppe kunde betragtes som Medlemmer af Sognet og som følge deraf have Afgang til at benytte Kirken som deres Sognekirke. Det var et Spørgsmaal, som blev reist, og som godt kunde være skiftet til at bringe Tvivl tilstede. Men det er min fulde Overbevisning, at der ingen Vanskelighed er eller bør kunne møde i saa Henseende. Jeg skal være enig med den ærede Rigsdagsmand deri, og ogsaa herved viser det sig, hvilken Tilbøielighed der hos Lovgivningsmagten og Kirkebestyrelsen er til at gaa ind paa en langt friere Benyttelse af Kirkerne, end man nogenstunde havde drømt om. Men jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem i, at dette skulde være et Moment, der kunde have Indflydelse paa det Spørgsmaal, der her er Tale om; thi der er jo ikke Tale om at skaffe Valgmenighedsmedlemmerne en friere Benyttelse af Kirkerne, men det, som er det egentlige Hovedpunkt ved Sagen, er dette, at man af den Grund, at der findes et vist Antal Valgmenighedsmedlemmer i et Sogn, skulde bortkaste en Hovedbestemmelse i Valgmenighedsloven af 1868, den nemlig, at Valgmenigheden skal have et særligt Bedehus. Det er Noget, som aldeles ikke staar i Forbindelse med det foranvænte Forhold. Kundtom i de Ægne, hvor Valgmenigheder have dannet sig, kunne Medlemmer slutte sig til en saadan i saa stor Afstand, de ville, og kunne saa efter Loven af 1872 af deres Præst faae udført — ikke regelmæssig hver Søndag, men i Dvrigt til de Læder, de selv ønske — de forskellige Handlinger, over hvilke man selv tilbøds raader,